

PROJEKT GRAĐANSKIH PRAVA Civil Rights Project

URED PUČKOG PRAVOBRANITELJA
n/r Tena Šimonović Einwalter
Savska cesta 41/3 (zgrada Zagrepčanke)
10 000 Zagreb

P.P.R.-30-1-1115/23-19
P.P.R.-30-1-1158/23-37
P.P.R.-30-1-895/22-43-1

Izvješće za 2023.

I. Diskriminacija i slično

PGP Sisak i nadalje tijekom 2023. godine bilježi relativno mali broj evidentiranih predmeta diskriminacije. PGP smatra da je razlog tome i daljnja neinformiranost građana te posljedice razornog potresa na Baniji i u Sisačko-moslavačkoj županiji, jer je na žalost još uvijek fokus događanja na ovim područjima usmjeren na otklanjanje posljedica istih pojava i na borbu građana za egzistenciju.

U 2023. godini PGP Sisak bilježi **8 predmeta** diskriminacije. Podneseno je **4 predstavke** i **4 pritužbe** Uredu pučke pravobraniteljice, u ime stranaka. Područja diskriminacije su: stambeno zbrinjavanje kroz nacionalni program, zdravstveno osiguranje stranaca, statusna pitanja (reguliranje boravka te primitak u hrvatsko državljanstvo), socijalna prava kao i postpotresna problematika te ostalo.

Moramo istaknuti kako su se posljedice potresa kako u 2021. i 2022.g., tako i tijekom 2023.g., negativno odrazile na dostojanstvo stradalnika potresa, ugrozile njihovu egzistenciju, te shodno sporosti samog postupka obnove te nedostatku stambenih jedinica, upitan je i ostanak i opstanak stanovništva na tim područjima te isto možemo definirati kao nebrigu države za stanovništvo tog kraja i u konačnici propast istog.

Napominjemo da PGP Sisak tijekom 2023. godine nije zabilježio pokretanje sudskih postupaka u vezi diskriminacije.

II. Ruralna područja

Vežano za podatke o strankama s ruralnih područja odnosno za izazove s kojima se susrećemo u radu s ovom populacijom napominjemo da su i nadalje, ključni problemi ove kategorije građana nedostupnost institucija zbog prometne udaljenosti i nepovezanosti s općinskim ili gradskim središtem, pa isti vrlo teško dolaze do zdravstvenih, socijalnih i ostalih ustanova i usluga. Stoga smo kroz naše kontakt točke (naše bivše područne urede ili kontakt osobe u gradskim i općinskim upravama-Hrvatska Kostajnica, Dvor, Vojnić, Gvozd, Topusko) organizirali pružanje pravne pomoći istim osobama.

Ovom odsječenosti ruralnih područja **najviše su pogođene starije osobe**, koje žive same i nemaju nikog tko bi ih obilazio i uzdržavao, ali isto tako **i osobe srednje životne dobi kao i mlađe osobe, pogođene kako posljedicama prometne nepovezanosti i odsječenosti, a k tome dodatno ih prate i posljedice potresa zbog kojih su im se dodatno pogoršali životni uvjeti. Također imamo i manji broj osoba koje su beskućnici**. Svakako su najranjivije skupine starije i nemoćne osobe, koje žive same u odsječenim ruralnim područjima, ali i ostale osjetljive kategorije stanovništva.

PGP Sisak se i tijekom **2023.** godine nastavio angažirati svoj rad na ruralnim područjima, u pružanju besplatne pravne pomoći ugroženim građanima. Dakle, i tijekom 2023. godine nastavili smo s pružanjem pravne i psihosocijalne pomoći, kako savjetovanjem u našem uredu, tako i putem besplatnog pravnog telefona 0800 200 098, a također i odlaskom na teren- obilazak kontejnerskih naselja te pojedinačni obilasci na adresi stranaka.

Što se tiče suradnje s JLRS i tijelima državne uprave, napominjemo da je ista suradnja korektna u smislu da se strankama izlazi maksimalno u susret pri rješavanju njihovih pitanja odnosno postoji volja istih ustanova, no, nedostatak sredstava, prometna izoliranost odnosno nemogućnost fizičkog dolaska stranaka u nadležne institucije, kada je to potrebno, uzrokuju uskraćivanje određenih prava.

Ističemo kako i nadalje pratimo proces popravaka kuća i drugu postpotresnu problematiku te zamjećujemo da nije došlo do značajnih pomaka oko obnove obiteljskih kuća, a time i do omogućavanja trajnog smještaja stradalnika od potresa, osim što je zamijećena obnova javnih institucija.

U pogledu našeg viđenja revitalizacije ovog područja ističemo da je zamjetno smanjen broj stanovnika, osobito nakon potresa, ali isto tako da je na našem području sve zamjetniji priliv strane radne snage (Nepal, Filipini, Indija, Bangladeš). Ne vidimo neke bitnije pomake u revitalizaciji ovog kraja jer je isti osiromašen i opustošen već nakon Domovinskog rata, a dodatno je to pogoršao potres 2020.g., tako da bi se morale desiti neke velike promjene da ovaj kraj oživi i vrati mlađu populaciju na iste prostore.

III. Besplatna pravna pomoć

PGP Sisak je u 2023.g. primarnu pravnu pomoć pružio u 1629 predmeta, pružio 2572 pravnih savjeta i to za 1035 stranaka te 713 različitih podnesaka od kojih je samo 6% pruženo unutar sistema besplatne pravne pomoći Ministarstva pravosuđa i uprave /u daljnjem tekstu MPU/.

Nakon toliko godina zagovaranja na javnoj i civilnoj sceni osigurava se raspisivanje natječaja Ministarstva pravosuđa i uprave u 2023. god. za trogodišnje razdoblje kojim je osigurano povećanje financijskih sredstava na ime financiranja primarne pravne pomoći.

Javni natječaj u 2023.g. za financiranje projekata udruga ovlaštenih pružatelja besplatne pravne pomoći i pravnih fakulteta raspisan je 6.travnja 2023.g. – izvan zakonski propisanog roka, koji se regulira čl. 36. st.2. Zakona o besplatnoj pravnoj pomoći.

Razlog zašto Javni natječaj nije raspisan do konca siječnja tekuće godine jest što se prije raspisivanja / objave istog bilo potrebno pribaviti prethodno mišljenje Ureda za udruge Vlade Republike Hrvatske koji, u skladu s Uredbom o kriterijima, mjerilima i postupcima financiranja i ugovaranja programa i projekata od interesa za opće dobro koje provode udruge („Narodne novine“ broj 26/15 i 37/21; dalje u tekstu: Uredba), daje prethodna mišljenje o usklađenosti područja financiranja i postupka provedbe natječaja s Uredbom.

Natječaj se raspisao za **trogodišnje razdoblje**, od 1. siječnja 2023. do 31. prosinca 2025. Vrijednost natječaja za financiranje aktivnosti u **prvoj godini** provođenja projekata (od 1. siječnja do 31. prosinca 2023.) je **549.000,00 eura**.

Predviđene su tri grupe financijske potpore /grupa A,B I C/, te PGP Sisak za svoj projekt „**Pravo na primarnu pravnu pomoć**“ osigurao je najviši financijski iznos i to 31.200,00 eura.

U sustavu financiranja projekata pružanja primarne pravne pomoći u 2023.g., **došlo je do značajnijih izmjena jer je po prvi put** Uredbom o kriterijima za utvrđivanje korisnika i načinu raspodjele dijela prihoda od igara na sreću za 2023. godinu („Narodne novine“ broj 31/23) **za troškove financiranja projekata pružanja primarne pravne pomoći dodijeljen udio u raspodjeli „lutrijskih sredstava“**. Zahvaljujući tome, značajno je povećan ukupni iznos financijskih sredstava za projekte pružanja primarne pravne pomoći, kao i pojedinačni iznosi koji će se dodijeliti po pojedinom projektu.

- **Odluka** o dodjeli financijskih sredstava za financiranje projekata ovlaštenih udruga i pravnih fakulteta za rad pravnih klinika, primarna pravna pomoć za 2023.g. objavljena na mrežnim stranicama MPU-a, dana **31. srpnja 2023.g.** Sredstva su dodijeljena ovlaštenim udrugama i pravnim fakultetima I to njih: **23**.
[Odluka o dodjeli financijskih sredstava-primarna pravna pomoć-2023..pdf \(gov.hr\)](#)
- **Ugovori** o dodjeli financijskih sredstava za provedbu projekta primarne pravne pomoći za 2023.g. potpisan je 8.kolovoza 2023.g., te uplata sredstava na žiro račun Udruge uslijedila je također u kolovozu 2023.g.
- **Povjerenstvo za besplatnu pravnu pomoć** u novom dvogodišnjem mandatu /osnovano 26. kolovoza 2022.g./održalo je četiri sjednice Povjerenstva, od toga jedna tijekom 2022., a tri sjednice tijekom 2023 – 22.rujna, 27.listopada i 14.prosinca 2023.g.. Upravo, Poslovnik Povjerenstva za besplatnu pravnu pomoć propisuje da se sjednice Povjerenstva održavaju najmanje tri puta godišnje, a po potrebi i češće. Povjerenstvo je zamišljeno kao nepristrano tijelo koje mora biti upoznato sa situacijom na terenu ovlaštenih pružatelja besplatne pravne pomoći, kako bi moglo pratiti stanje i odlučivati o sustava besplatne pravne pomoći kroz savjetodavnu ulogu pri MPU. Zapisnici sa svih sjednica Povjerenstva uredno dostavljeni.

PGP SISAK JE ČLAN POVJERENSTVA ZA BESPLATNU PRAVNU POMOĆ PO TREĆI PUT!!

21.11.2023.god. PGP Sisak, Danijela Žmukić i Milana Kreća sudjelovali su na **Nacionalnoj konferenciji o besplatnoj pravnoj pomoći /BPP-a/**, a koji je organiziran od strane MPU te Centra za mir, nenasilje i ljudska prava Osijek i Ureda za podršku žrtvama i svjedocima kaznenih djela. PGP je iznio iskustva udruga u pružanju primarne pravne pomoći te je pozdravio izmjene koje su nastupile tijekom 2023., od kojih je najvažnije višegodišnje financiranje pružatelja BPP-a. PGP će i dalje pratiti razvoj sustava BPP-a u RH te nastojati doprinijeti daljnjim poboljšanjima i zakonskoj regulativi, koja još uvijek izostaje.

Tijekom prosinca 2023.god. PGP Sisak je izradio opširni izvještaj o besplatnoj pravnoj pomoći pod nazivom „**Pregled sustava primarne pravne pomoći u Republici Hrvatskoj od 2009. do 2023. godine** „, financiran sredstvima MPU-a, koji će se iz tiska izaći početkom 2024.g. Izvještaj će se diseminirati građanima Republike Hrvatske cilju informiranja istih o pravu i načinima konzumiranja prava na besplatnu pravnu pomoć.

VIŠEGODIŠNJI MODEL FINANCIRANJA INSTITUTA BESPLATNE PRAVNE POMOĆI – PILOT PROJEKT?!?

Kroz Model financiranja ovlaštenim udrugama i pravnim klinikama trebala bi se pružiti određena financijska sigurnost, unutar koje će se moći konzistentnije pružati usluge besplatne pravne pomoći i sistematično planirati svoje aktivnosti. Sve navedeno za posljedicu bi imalo osiguranje kontinuiteta u njihovom radu, podizanje kvalitete pravnog savjetovanja i u konačnici zadovoljstvo krajnjih korisnika, primatelja primarne pravne pomoći kroz djelotvorno ostvarenje pravne zaštite.

Jasniju sliku o kontinuitetu i kvaliteti financiranja primarne pravne pomoći imati ćemo tijekom 2024.god. , te moramo istaknuti kako je u tijeku prva godina provedbe iz prvog višegodišnjeg perioda financiranja, tako da je prerano za ocjenjivanje novog sustava. Isti još nije zakonski reguliran, što PGP Sisak kroz svoje zagovaračke aktivnosti inzistira tj. potražuje izmjene i dopune Zakona o besplatnoj pravnoj pomoći.

PGP Sisak pozdravlja uvođenje višegodišnjeg financiranja, koje su pozitivne, no, na istima još treba raditi da bi one zaista bile učinkovite. U skladu s tim, PGP će i dalje nastaviti raditi u okviru sustava besplatne pravne pomoći u Republici Hrvatskoj te nastojati doprinijeti daljnjem poboljšanju istog.

PGP Sisak je 1. rujna 2023.g. dostavio MPU svoje očitovanje na Nacrt Sektorske analize za utvrđivanje prioriteta područja financiranja programa i projekata od interesa za opće dobro koje provode udruge i druge organizacije civilnoga društva iz javnih izvora u 2024. godini vezano za financiranje projekata pružanja primarne pravne pomoći.

Zaključno:

Izazovima u cilju poboljšanja sustava besplatne pravne pomoći nema kraja. Naime, Republika Hrvatska ima neke oblike pravne pomoći uređene izvan Zakona o besplatnoj pravnoj pomoći. U posebnom zakonu uređena je pravna pomoć za tražitelje azila, a odredbe mjerodavne za besplatnu pravnu pomoć sadržane su i u Zakonu o parničnom postupku. Zakon o odvjetništvu predviđa mogućnost da pravnu pomoć *pro bono* pružaju odvjetnici koje angažira Hrvatska odvjetnička komora. Postoje i brojni sustavi koje su uspostavile organizacije civilnog društva koje se financiraju iz različitih izvora (uglavnom izvan državnog proračuna).

PGP Sisak permanentno naglašava nužnost dodavanja osoba bez državljanstva kao korisnike besplatne pravne pomoći u okviru ZBPP-a, a u skladu s Konvencijom o pravnom položaju osoba bez državljanstva iz 1954. članak 16. PRISTUP SUDOVIMA.

Na potrebu izmjene i poboljšanja zakonodavnog okvira ukazala je i Europska komisija, u okviru borbe protiv rasizma i netolerancije Vijeća Europe u Izvješčaju za Hrvatsku iz 2012. godine, preporučivši unapređenje Zakona uz suradnju i dijalog s relevantnim dionicima kako pristup pravdi zbog kompliciranih procedura i visokih troškova ne bi bio uskraćen ranjivim skupinama.

Projekt građanskih prava kao ovlaštenu pružatelj sve ove godine uspostavlja kvalitetan odnos i suradnju s ovlaštenim pružateljicama besplatne pravne pomoći, /kontaktira ovlaštene pružateljice i potražuje dostavu podataka o problemima u radu kako u matičnim uredima tako i na terenu/, te vrši razmjenu relevantnih informacija kroz aktivnu neformalnu platformu „Inicijativu za unapređenje funkcioniranja sustava besplatne pravne pomoći“ koja je osnovana još 2016. i danas broji 20 aktivnih članica, koje, između ostalih, predstavlja PGP Sisak.

IV. Stambeno zbrinjavanje

U 2023.godini PGP Sisak je zabilježio postupanje u ukupno **24 predmeta stambenog zbrinjavanja** od čega se većina predmeta odnosi na područje posebne državne skrbi i potpomognuta područja i nešto vrlo malo pojedinačnih slučajeva stambenog zbrinjavanja izvan područja posebne državne skrbi.

Još uvijek postoji znatan broj neriješenih starih zahtjeva odnosno korisnika koji zahtjeve za stambeno zbrinjavanje podnijeli ili su suglasnosti za stambeno zbrinjavanje dobili još 2011/2012.g. te i dalje čekaju rješavanje svog stambenog pitanja, isto pokazuje da se neki predmeti ne rješavaju dugi niz godina. Razlog tomu je deficit raspoloživog stambenog fonda čije podatke Središnji državni ured za obnovu i stambeno zbrinjavanje u svrhu realizacije Lista prvenstva dostavlja do 15.travnja tekuće godine upravnim tijelima Županija. Moramo istaknuti **deficit stambenih jedinica za stambeno zbrinjavanje kroz navedeni sustav, s obzirom na osiguranje stambenog fonda za zbrinjavanje nakon potresa koncem 2020.g.** Liste prvenstva za 2023.godinu objavljene su 30.3.2023.g. Tijekom 2023.godine sve do sredine mjeseca listopada upravna tijela Županija nisu zaprimila podatke o raspoloživom stambenom fondu i osiguranim sredstvima u državnom proračunu za stambeno zbrinjavanje po modelu C (davanje u najam stana u državnom vlasništvu), dakle, upravna tijela Županija koncem 10/2023.g.zaprimila su dopunsku listu plana za STZB/model C od Ministarstva prostornog uređenja, graditeljstva i državne imovine (u daljnjem

tekstu: MPUGDI), koje je preustrojem preuzelo poslove Središnjeg državnog ureda za obnovu i stambeno zbrinjavanje.

Prema **godišnjem Planu za stambeno zbrinjavanje za 2023.** godinu za Općinu Vojnić osigurano je:

-C model (davanje u najam stana u državnom vlasništvu) - 3 stambene jedinice u Vojniću, Andrije Hebranga 18 koje su dodijeljene.

-E model (darovanje građevnog materijala za obnovu, dogradnju/nadogradnju i završetak izgradnje obiteljske kuće u vlasništvu korisnika, te izgradnju obiteljske kuće na građevinskom zemljištu u vlasništvu korisnika) - 5 građevinskih materijala koji su dodijeljeni.

Dopuna plana za stambeno zbrinjavanje 27.10.2023. godine dostavilo nam je Ministarstvo prostornoga uređenja, graditeljstva i državne imovine koje je preustrojem preuzelo poslove Središnjeg državnog ureda za obnovu i stambeno zbrinjavanje, od toga za općinu Vojnić:

-B model (darovanje neuseljive obiteljske kuće u državnom vlasništvu i građevnog materijala za njezinu obnovu ili rekonstrukciju) - 6 stambenih jedinica od kojih su 4 riješena a 2 su još u postupku rješavanja, jer se čeka dokumentacija.

-C model (davanje u najam stana u državnom vlasništvu) - 3 stambene jedinice u Vojniću, 2 u Kralja Zvonimira 9 i 1 u Andrije Hebranga 18 koje su u postupku rješavanja, jer se čeka dokumentacija.

Napominjemo da se do 31.12.2023. godine moraju donijeti rješenja.

Za područje Gline, Vrginmosta i Topuskog za 2023. godinu osigurano je:

-model C -niti jedna stambena jedinica (stan)

-model E- (darovanje građevnog materijala za obnovu, dogradnju/nadogradnju i završetak izgradnje obiteljske kuće u vlasništvu korisnika, te izgradnju obiteljske kuće na građevinskom zemljištu u vlasništvu korisnika) – Glina 4 pozitivna rješenja; Topusko 2 (1 pozitivno i 1 odustanak); Gvozd 3 (2 pozitivna i 1 odustanak)

-model A -davanje u najam obiteljske kuće u državnom vlasništvu (0 -niti jedna državna kuća nije dana u najam).

-model B- darovanje neuseljive obiteljske kuće u državnom vlasništvu i građevnog materijala za njezinu obnovu ili rekonstrukciju (Glina 4 pozitivna; Gvozd 1 pozitivan i 1 odustanak)

-E4- organizirana ugradnja građevnog materijala sukladno čl. 34.st.21. Zakona o stambenom zbrinjavanju na potpomognutim područjima (Glina- 1 pozitivna i 1 negativan).

Prema **podacima županijskog ureda u Sisku, u 2023.godini**, sukladno Planu stambenog zbrinjavanja koji donosi MPUGDI, zabilježeno je:

-**model A** (najam kuće)- 0 (0 pozitivno riješenih; 5 negativno riješenih koji uključuju i obustave)

-**model E** (osnovni građevinski materijal)- 38 (0 -organizirana ugradnja- 37 pozitivno riješenih; 53 negativno riješenih koji uključuju i obustave, 1 neriješen). Kroz model E zabilježeno 4 predmeta za Glinu; 10 za Petrinju i 2 za Topusko.

-tijekom 2023.godine donesena su i 4 rješenja za organiziranu ugradnju, no, to su predmeti iz prethodnih godina

-inicijalni plan za 2024.godinu još nije dostavljen županijskom uredu.

Dana 12.12.2023.g. PGP Sisak održao u Vojniću interaktivnu radionicu na temu "Učinkovitost sustava stambenog zbrinjavanja na području Općine Vojnić".

Ista je održana u sklopu projekta "Civilno društvo u prevenciji socijalne isključenosti građana Općine Vojnić" financirano iz sredstava lokalnog proračuna. Na radionici smo osim prezentacije zakonske regulative, predstojećih rokova, razmjenjivali i iskustva oko pojedinačnih predmeta sudionika radionice.

Primjeri:

D.M. / 24172 / iz Gline, stranka je povratnik, temeljem statusa bivšeg nositelja stanarskog prava (u daljnjem tekstu: BNSP) podnio je zahtjev za STZB (zahtjev od 28.11.2011.g.). Stranka ima pozitivno rješenje od 10.6.2019., kojim mu je utvrđeno pravo na STZB izvan PPDS (Zagreb). U postupcima požurivanja rješavanja ovog predmeta, točnije izvršenja pozitivnog rješenja i dodjele stambene jedinice stranci, SDUOSZ na svaku požurnicu dao odgovor da nemaju raspoloživih stambenih jedinica na području Grada Zagreba te da je neizvršeno rješenje uvršteno u Plan potreba za kupnju stambenih jedinica. Sve do kraja 2023.g. stranka nije zbrinut te kako je ova problematika sada u nadležnosti MPUGDI, Uprave za STZB, to se stranka i PGP konstantno obraćaju istom Ministarstvu radi ubrzanja rješavanja spornog pitanja.

D.K./22316/ i D.K./23054/, iz Gline, povratnici u RH, a pretrpjeli veliku štetu uslijed razornog potresa 29.12.2020.g. Zbog neriješenog zahtjeva kroz nacionalni program STZB, stranke nemaju smještaj. Bili smješteni u kontejnerskom naselju „Mali dom“ kod Vivere u Glini. Stranke su ušle i u RHP-ov program HR09- kupnja 38 stanova na području RH te kako nema stambenih jedinica u Glini tijekom 2023.g. im je ponuđen stan u Topuskom, što su odbili. Kako se kontejnersko naselje u Glini zatvorilo to je strankama odobren najam stana u Glini kroz nacionalni program STZB te su stranke 21.12.2023. preuzele ključeve stana u novoizgrađenoj stambenoj zgradi (Runjaninova ulica). Primopredja ključeva obavljena u sklopu posjete predsjednika Vlade RH A. Plenkovića Glini.

Isti slučaj je i stanka **D.B./10472/** iz Gline, povratnica u RH, koja je također dugo čekala STZB kroz nacionalni program STZB, stradala u potresu te je bila smještena u Kont.naselje „Mali dom“ kod Vivere, Glina. Stranka je također sada kroz nacionalni program STZB dobila novi stan u Glini, Runjaninova ulica.

Tijekom lipnja 2023.g. uključili smo se u e savjetovanje na temu: Nacrt izmjena i dopuna Zakona o stambenom zbrinjavanju na potpomognutim područjima, sa 6 komentara od kojih niti jedan nije usvojen.

a) Regionalni program stambenog zbrinjavanja u RH -RHP

Ovaj program je uspješno realiziran te je krajem 11/2023. održana završna konferencija RHP u Sarajevu, na kojoj je sudjelovao i predstavnik PGP Sisak. Završna konferencija je okupila predstavnike Hrvatske, BiH, Crne Gore i Srbije, koje su i provodile isti program radi trajnog zbrinjavanja raseljenog stanovništva 1990-tih godina. Na istoj konferenciji predstavljen je jedan pozitivan primjer RHP-HR08-izgradnja 25 obiteljskih kuća na području RH (naša stranka D.P./22326/ iz Gline, koja ima šesteročlanu obitelj, zbrinuti kroz navedeni program

Primjeri iz prakse:

D.M./ 25341/ i S.Ž./25279/ oboje iz Vojnića,

Tijekom 2023.g. PGP Sisak zabilježio je dvije pritužbe vezane za dugotrajnost postupanja Središnjeg državnog ureda za obnovu i stambeno zbrinjavanje, prednika Uprave za stambeno zbrinjavanje-osiguranje stambene jedinice kroz RHP (Regionalni program stambenog zbrinjavanja). Naime, HR09 završen je koncem lipnja 2023.g., a stambene jedinice za predmetne obitelji nisu kupljene kroz objavljenih 7 Javnih poziva APN-a, te su stranke potraživale informaciju kako će se stambeno zbrinuti točnije na koji način/model kroz nacionalni program stambenog zbrinjavanja. Odgovor Uprave za STZB je došao te je u istom odgovoru navedeno da Uprava ne može predvidjeti kada će se obitelji zbrinuti te da će se predmetne obitelji prioritarno zbrinuti te da ne trebaju se osjećati diskriminirano .

V. Obnova i stambeno zbrinjavanje nakon potresa

Obzirom na razorni potres koji je pogodio Sisačko-moslavačku županiju 29.12.2020. PGP se uključio u

Koordinaciju humanitaraca za SMŽ, u okviru koje je djelovao u 2021.g, a svoje sudjelovanje nastavio i u 2022. te 2023. godini. U toj Koordinaciji koja je osnovana pri Crvenom križu, PGP je aktivan član te prema svojim mogućnostima sudjeluje u aktivnostima iste.

PGP Sisak je tijekom 2023. nastavio provoditi neke aktivnosti Platforme 044-zajedno za bolju budućnost SMŽ. Platforma 044, koja je osnovana 2016.g. uz financijsku podršku Nacionalne zaklade za razvoj civilnog društva. Tijekom 2021.g. PGP Sisak je ponovno aktivirao Platformu 044 dodjelom financijske potpore Zaklade Solidarna, a radi pružanja pomoći građanima oštećenim potresom u SMŽ i KŽ, kroz pravnu i psihosocijalnu pomoć kako bi se na taj način ublažile posljedice potresa.

Naime, tijekom 2023.g., stradalnicima od potresa, koji su nam se obratili, pisali smo prigovore na račune za struju koje su dobili iako su u „crvenim“ i „žutim“ kućama, a trebali su biti temeljem Zaključka Vlade RH oslobođeni od plaćanja troškova struje. Osim toga građanima koji su dobili Nalaze o utvrđenom stupnju oštećenja, a kojima je izmijenjen stupanj iz „crvene“ oznake u „žutu“ ili iz „žute“ u „zelenu“ oznaku, pisali smo prigovor na takve nalaze te niti jedan prigovor (napisali smo **8** takvih **prigovora**). MPUGDI nije uvažilo niti jedan prigovor već je oštećenike upućivalo da do kraja 2023.g. podnesu zahtjeve za nekonstrukcijsku obnovu iako njihove kuće imaju konstrukcijska oštećenja.

Osim toga tijekom 2023., točnije negdje u 7.i 8/2023.g. je došlo do zatvaranja kontejnerskih naselja u Glini, Petrinji i Sisku. Stradalnicima ponuđeno da

- sami pronađu zamjenski smještaj (samo oni koji imaju vlasništvo nekretnina ili zaštićeni najam)-a zamjenski smještaj će im se financirati iz državnog proračuna (Odluka Vlade RH o financiranju najamnine za privremeno stambeno zbrinjavanje osoba čije su nekretnine oštećene odnosno uništene u potresima na području Grada Zagreba, Krapinsko-zagorske županije, Zagrebačke županije, Sisačko-moslavačke županije i Karlovačke županije-NN 51/23).

Ovdje smo zabilježili slučaj stranke **I.K. (27677)**, čija je kuća oštećena, boravio s majkom i mlt.kćerkom u kont.naselju Sisak-Caprag, a zbog izlaska iz naselja pronašao zamjenski smještaj u Zagrebu. Uložen prigovor na Nalaz o oštećenju kuće, zbog dugog nerješavanja istog stranka nije mogao realizirati pravo na financiranje zamjenskog smještaja. Krajem godine zbog odbijanja prigovora na Nalaz, stranka bio primoran podnijeti zahtjev za nekonstrukcijsku obnovu kuće

- da se prijave na Javni poziv SMŽ za dodjelu stanova na privremeno korištenje (Dvor-3 stana, Glina- 5 stanova, Vrginmost-3 stana, Topusko-3 stana, Jasenovac-1 stan, Hrvatska Kostajnica- 1 stan i Sisak-1 stan. Rok za prijavu je bio 14.7.2023. Od naših korisnika zabilježeno da je samo **1 korisnik (G.K.-11368)** dobio na privremeno korištenje stan u Sisku, I.Meštrovića 4 i to po Odluci SMŽ, Župan od 4.8.2023.-dodjela na privremeno korištenje stana u površini od 36,40 m3, koji je njemu i obitelji dodijeljen kao stradalnicima od potresa, na privremeno korištenje na godinu dana. Stan se dodjeljuje bez naknade uz obvezu plaćanja režijskih troškova za struju, vodu, grijanje i odvoz smeća dok će pričuvu, komunalnu i vodnu naknadu plaćati SMŽ

- da podnesu prijavu za dodjelu stambenih jedinica (kuća u nizu) na privremeno korištenje, i to u Glini županijsko naselje **Banovi Dvori Glina**, koje se sastoji od **74 objekta** (62 površine 45 m2 i 12 površine 35 m2); u **Petrinji** naselje u ul.Ive Maline-**41** kuća i ul.R.Hercega- **16** kuća, površine 45 m2. U Sisku izgradnja takvih kuća odnosno naselja se tek predviđa. Pravo na podnošenje zahtjeva za ostvarivanja prava na privremeno stambeno zbrinjavanje u tim objektima, imaju državljani RH koji imaju prebivalište na području SMŽ ako je vlasnik kuće /stana, koja je neuporabljiva ili privremeno neuporabljiva za stanovanje ili ide u konstrukcijsku obnovu te ako nemaju u vlasništvu drugu useljivu kuću/stan na području SMŽ

- da kao privremeni zamjenski smještaj prihvate Lječilište Topusko dok ne bude gotova obnova Doma za starije osobe u Petrinji, što se uglavnom odnosi na stradalnike koji su bili smješteni u kont.naselju Sajmište u Petrinji (Centar novog života)

Napominjemo da ipak dio stradalnika iz kontejnerskog naselja u Sisku, I.Fistrovića 2, još uvijek nije riješen (**njih 47**), te su još uvijek ostali u naselju, a kako se uglavnom radi o stradalnicima, koji nisu vlasnici kuća/stanova, isti čekaju izgradnju kuća u nizu u Sisku.

Naselja za privremeno zbrinjavanje (**kuće u nizu**) u **Glini-Banovi Dvori** su završene, čeka se sam početak useljavanja, predviđene za smještaj 74 obitelji. U Petrinji se također čeka završetak uređenja kuća u nizu na dvije lokacije kao i početak useljavanja u višestambene zgrade na adresi Turkulinova ulica (**8 višestambenih** zgrada-128 stanova).

U **Glini** je također završena izgradnja novih stambenih zgrada na adresi Runjaninova ulica, Glina, a u

kojoj su naše dvije obitelji (**K.D-22316 i K.D.-23054 te D.B.-10472**), koje su bile u postupku nacionalnog programa stambenog zbrinjavanja, a stradale su od potresa, dobile najam stana.

Tijekom 2023.g.kroz naš rad zabilježili smo pružanje pravne pomoći u **91** predmet-stradalnika od potresa. U **2/2023.g.** PGP Sisak, putem e-savjetovanja dao svoje komentare na nacrt Prijedloga Zakona o obnovi zgrada oštećenih potresom na području Grada Zagreba, KZZ, ZŽ, SMŽ i KŽ, koje je bilo otvoreno od 25.1.2023-1.2.2023, dali smo **4 komentara** od kojih je 1 djelomično prihvaćen (čl. 41. Novčana pomoć za popravak konstrukcije zgrade), dok 3 nisu prihvaćena (odnose na čl. 43.Novčana pomoć umjesto gradnje zamjenske obiteljske kuće; čl. 45.Odlučivanje o obnovi i čl. 51. Zamjena prava vlasništva umjesto obnove ili izgradnje zamjenske obiteljske kuće).

Početkom **3/2023.g.**, PGP Sisak, putem e-savjetovanja komentirao i Program mjera obnove zgrada oštećenih potresom na području Grada Zagreba, KZZ,ZŽ,SMŽ i KŽ, te **uputio 16 komentara** od kojih je 1 primljen na znanje; 2 djelomično prihvaćena i 13 nije prihvaćeno.

Općenito ocjenjujemo pozitivnim izmjenu Zakona o obnovi jer je sva potresna problematika stavljena pod nadležnost jednog tijela, ali time dinamika obnove obiteljskih kuća nije ubrzana. Primjećujemo jaču dinamiku obnove javnih zgrada u Sisku i Petrinji te završetak izgradnje višestambenih zgrada u Petrinji u Turkulinovoj ulici, u koje je počelo useljavanje krajem 2023.g. Također završene 4 višestambene zgrade u Glini, Runjaninova ulica, koja je počela s useljavanjem krajem 2023.g. U Sisku se tek planira gradnja takvih zgrada.

Planira se gradnja višestambenih zgrada sredstvima Operativnog programa Konkurentnost i kohezija, u Glini, Petrinji, Topuskom, Dvoru, Gvozdu i Sisku i to 36 takvih zgrada, od čega 20 u Sisku.

Tijekom 2023.g. PGP Sisak je zabilježio samo jedno pozitivno rješenje stranci **D.Ž. (27765)** iz Siska, kojoj je od Ministarstva prostornog uređenja, graditeljstva i državne imovine, Uprave za graditeljstvo i obnovu izdano pozitivno rješenje i to 1.9.2023.g., a kojim rješenjem se utvrđuje da obiteljske kuća u Sisku, Obala R.Boškovića ima status zaštite -zaštićeno kulturno dobro te se određuje gradnja i opremanje zamjenske obit.kuće, gradnju provodi MPUGDI putem ovlaštenog arhitekta, određuje se isplata novčane pomoći za opremanje kuće u iznosu od 6.901,59 EUR, te da se gradnja i opremanje zamjenske obit.kuće financira sredstvima drž.proračuna u visini 100%.

Također napominjemo da smo tijekom 2023.g. u **Sisku** zabilježili **urušavanje** oštećenih zgrada i to na **3 lokacije** (Frankopanska, Rimska i Trg bana J.Jelačića), što jasno ukazuje na sporost obnove i nesigurnost postavljenih zaštitnih skela.

Za područje Petrinje zabilježeno da je završena izgradnja Prve osnovne škole Petrinja, u ul. Mije Srnaka te da će u istoj s početkom 2024. započeti drugo nastavno polugodište. Također u Petrinji završen popravak i obnova zgrade Općinskog suda Sisak, Stalna služba u Petrinji.

Podaci iz baze Hrvatskog centra za potresno inženjerstvo za područje Grada Karlovac:

1. Sveukupno pregledano 1.025 objekata
2. Neuporabljivo zbog vanjskih utjecaja 6
3. Neuporabljivo zbog oštećenja 45
Ukupno **51**
4. Privremeno neuporabljivo-potreban detaljan pregled 99
5. Privremeno neuporabljivo-potrebne mjere hitne intervencije 93
6. Ukupno **192**
7. Uporabljivo bez ograničenja 360
8. Uporabljivo s preporukom o postunju 409
9. Ukupno **769**
10. Uporabljivo -bez oštećenja 13
11. Ukupno 13

Legenda:

Crvene naljepnice

Žute naljepnice

Zelene naljepnice

Od ukupno 51 crveno označenog objekta 45 ih je neuporabljivo zbog oštećenja.

U suradnji s Državnim inspektoratom Grad Karlovac je 2023. godine krenuo u uklanjanje objekata označenih crveno naljepnicom jer su bili opasni za živor i zdravlje ljudi te je do kraja godine uklonjeno 17 objekata, a dva objekta čekaju uklanjanje.

Nemamo podataka od strane Ministarstvo prostornoga uređenja, graditeljstva i državne imovine koliko je izdano rješenja za obnovu objekata

Podatke o nekonstrukcijskoj obnovi – zelene naljepnice i konstrukcijskoj obnovi – žute naljepnice na području Karlovačke županije – Grada Karlovca primali smo do kolovoza 2022. godine. Nakon toga su podaci prestali stizati.*

*Izvor: Grad Karlovac

VI. Statusna prava – privremeni, stalni boravak i HD

PGP Sisak kroz svoj rad, kako na UNHCR-ovom projektu “Prevenција bez državljanstva u Hrvatskoj”, pomaže rješavanje statusnih pitanja naših stranaka. Zapravo naše ciljane skupine su stranci, točnije Srbi povratnici, Romi, osobe bez državljanstva i u riziku od gubitka državljanstva, tražitelji međunarodne zaštite.

Kao prvo moramo spomenuti da prije reguliranja boravka pomožemo strankama ishodovati potrebnu dokumentaciju iz država porijekla, a uz pomoć naših suradničkih udruga (Vaša prava BiH, Praxis Srbija te Projekt besplatne pravne pomoći Niš), pri čemu prvo utvrđujemo da li je osoba uopće upisana u knjigu državljana zemlje porijekla, a potom idemo na naknadni upis u knjigu državljana, što rješavamo preko nadležnih Veleposlanstava i sl., a suradnjom s kojima pomožemo strankama i kod ishodovanja potrebnih putnih isprava. Navedeno stranke nikako nisu u mogućnosti same obaviti te im je u tome potrebna pomoć i asistencija.

Napominjem da i nadalje stoji problem naših stranaka, koje ne mogu ishodovati putnu ispravu jer su zapravo rođene u RH, u zemlji porijekla nikad nisu živjele, nemaju neki stari identifikacijski dokument države porijekla te su za sada nerješivi (oko 200 takvih slučajeva) odnosno ne mogu dobiti putnu ispravu, a posjedovanje koje je uvjet za reguliranje boravka u RH. Kada se za određenog korisnika obavi provjera upisa u državi porijekla, pomogne oko ishodovanja putne isprave onda takvoj osobi pružamo potpunu pomoć i podršku pri podnošenju zahtjeva za **privremeni boravak**. Pri tome moramo naglasiti i nekolicinu slučajeva, koji zbog siromaštva i nedostatka sredstava za uzdržavanje se nalaze dugi niz godina na privremenom boravku, neki slučajevi čak deset i više godina. Privremeni boravak nije trajno rješenje jer takve osobe ne mogu ostvariti sva druga prava u RH (socijalna prava, pravo na zdravstveno osiguranje), a do stalnog boravka iste osobe ne mogu doći jer ih trajno priječi neispunjavanje uvjeta sredstava za uzdržavanje.

- **Z.S./15270/iz Petrinje, već 12 godina na privremenom boravku,** stranka je krajem 2023. podnijela zahtjev za produženje privremenog boravka, a zahtjev za stalni boravak planira podnijeti, no, za odobravanje istog nedostaje joj sredstava za uzdržavanje jer stranka ima vrlo malu obiteljsku mirovinu od oko 80,00 EUR. Stranka je dosta bolesna te mora plaćati doprinose za zdravstveno osiguranje u iznosu od cca 60,00 EUR-a mjesečno.
- **R.D. /25210/ iz Gvozda, već 14 godina na privremenom boravku.**
- R.D. državljanka je Bosne i Hercegovine.
- Rođena je u Suhom Polju, općina Bijeljina, BiH. U Republic Hrvatskoj prebivala je od 1981. do 1995. godine, kada je napustila Republiku Hrvatsku te se ponovo vratila dana 03.06.2009.godine.

R.D. je tada ostvarila pravo na prvi privremeni boravak u Republici Hrvatskoj. Po proteku pet godina zakonitog boravka u Republici Hrvatskoj sukladno članku 92. stavku 1. Zakona o strancima (NN 130/2011, 74/2013) R.D. podnijela je zahtjev za stalni boravak u Republici Hrvatskoj tijekom lipnja 2014. godine. Ministarstvo unutarnjih poslova odbilo je zahtjev za stalni boravak s obrazloženjem da R.D. nije ispunila uvjet za odobravanje stalnog boravka u smislu sredstava za uzdržavanje, odnosno, da nema osigurana sredstva za uzdržavanje u Republici Hrvatskoj sukladno Uredbi o načinu izračuna i visini sredstava za uzdržavanje državljanina treće zemlje u Republici Hrvatskoj (NN 51/2012). Protiv navedenog rješenja R.D. pokrenula je upravni spor pred nadležnim upravnim sudom, koji je tužbu i tužbeni zahtjev odbio kao neosnovan. R.D. nije podnosila žalbu na odluku upravnog suda. Fotografija: PGP Sisak PRAVNA ANALIZA 12 Nadalje, R.D. je podnijela 09.02.2015. godine zahtjev za stjecanje prava povratnika te je zahtjev Rješenjem Ureda državne uprave (UDU) Sisačko-moslavačke županije (SMŽ), Služba za gospodarstvo, Ispostava Glina od 10.02.2015. godine odbijen uz obrazloženje da je zahtjev nepravovremen. Protiv predmetnog rješenja R.D. uložila je žalbu koju je drugostupanjsko tijelo odbilo kao neosnovanu. Protiv odluke drugostupanjskog tijela R.D. nije pokretala upravni spor. R.D. se trenutno nalazi na 13. privremenom boravku kao državljanka treće zemlje sukladno članku 79. stavku 1. točki 6. Zakona o strancima (NN 133/2020), po osnovu ozbiljno opravdanih razloga humanitarne prirode. U tijeku je podnošenje zahtjeva za odobravanje 14. privremenog boravka u Republici Hrvatskoj. Također, R.D. je svaki mjesec obvezna plaćati iznos na ime obveznog zdravstvenog osiguranja stranca u Republici Hrvatskoj koji iznosi cca. 60,00 EUR. R.D. je korisnica obiteljske mirovine u iznosu od 150,00 EUR. S obzirom da je zbog nemogućnosti podmirivanja mjesečnih iznosa na ime zdravstvenog osiguranja nastao dug koji R.D. ne može podmiriti bez dovođenja u pitanje svojih osnovnih životnih potreba sebe, kao i osnovnih životnih potreba članova njezina kućanstva, tijekom svibnja 2022. godine pokrenut je upravni postupak za otpis duga sukladno članku 148. stavak 4. Općeg poreznog zakona (NN 115/16, 1 06/18, 121/19, 32/20, 42/20).

- Novi zahtjev za stalni boravak R.D. podnijela je u lipnju 2020. godine. Ministarstvo unutarnjih poslova odbilo je zahtjev R.D. s obrazloženjem da nema dovoljno sredstava za uzdržavanje sukladno pozitivnim propisima. Protiv rješenja Ministarstva unutarnjih poslova R.D. pokrenula je upravni spor pred Upravnim sudom u Zagrebu koji je još uvijek u tijeku. Tijekom ožujka 2021. godine R.D. podnosi zahtjev za izdavanje deklaratornog rješenja o pravu na 14 privremeni boravak koji je upućen Ministarstvu unutarnjih poslova u kojem se poziva na članak 79. stavak 1. Zakona o kretanju i boravku stranaca (NN 53/1991) koji je propisivao da će se status trajno nastanjenog stranca (današnji stalni boravak) priznati pod uvjetom reciprociteta, osobama koje su se prema dotadašnjim propisima smatrale jugoslavenskim državljanima, što je u ovom predmetu nesporno, ako danom stupanja na snagu predmetnog Zakona imaju prebivalište u Republici Hrvatskoj. R.D. je ex lege stekla status trajno nastanjenog stranca/stalni boravak u RH. Podredno se ističe kako je R.D. propustila ishoditi osobnu iskaznicu u to vrijeme, ali ne ishođenje osobne iskaznice je prekršaj za koji je predviđena novčana kazna što je naznačeno i u Zakonu o strancima iz 1991. godine. Nigdje u zakonu nije navedeno da ako nije zatražena osobna iskaznica prestaje stalni boravak.
- Trenutno je za stranku uložena ustavna tužba Ustavnom sudu RH, vezano trajno nastanjenje stranca, sukladno čl. 79.st.1. Zakona o kretanju i boravku stranaca iz 1991.g. i ustavna tužba vezano za reguliranje stalnog boravka, što znači da je riječ o dva paralelna postupka. Što se tiče otpisa duga na ime zdravstvenog osiguranja u tijeku je upravni spor.
- Takvi dugotrajni privremeni boravci dovode do ugroze egzistencije te dovode državljanku treće zemlje u stanje u kojem ona nikada neće moći steći mogućnost reguliranja dugotrajnog boravišta i hrvatskog državljanstva. Nadalje, s obzirom da se radi o jednogodišnjim produljenjima privremenog boravka, status državljanke treće zemlje je iznimno nesiguran, jer se može dogoditi da Ministarstvo unutarnjih poslova odbije novi zahtjev za odobrenje privremenog boravka. R.D. nema prava iz sustava socijalne skrbi, a sve navedeno stavlja ju u nepovoljan položaj.
- **H.S./11930/ iz Petrinje**, bila 12 godina na privremenom boravku, stranka je naseljenik iz BiH, kao član obitelji supruga koji je imao status BNSP ostvarila pravo na stambeno zbrinjavanje-najam

stana te kao državljanka BiH imala privremeni boravak, isti morala produžavati 12 godina (od 2011-2023), da bi početkom 2023. ostvarila pravo na dugotrajno boravište.

Pozitivni primjeri iz prakse:

A.M./25347/ iz Slav.Broda, stranka je državljanka BiH, bila na privremenom boravku od 2014-2022.g., na stalnom boravku od 7/2022.g. te je neposredno nakon toga podnijela i zahtjev za primitak u hrvatsko državljanstvo. No, stranka ima dug na ime doprinosa za zdravstveno osiguranje iz razdoblja privremenog boravka, koji joj pravi smetnju za primitak u hrvatsko državljanstvo. Stranci smo pomogli 2021. oko otpisa duga te joj je otpisan dug u visini od 46.771,21 kn i to za razdoblje od 2014-2021.g.

Nakon toga za ostatak duga od oko 8.000,00 kn, podnesen novi zahtjev za otpis u 7/2023g. (čl. 148.st.4.Općeg poreznog zakona-naplata duga dovodi u pitanje uzdržavanje dužnika i članova obitelji). Ministarstvo financija, Porezna uprava -Središnji ured, rješenjem od 6.11.2023.g., uvažilo zahtjev za otpis dospjelog duga, s osnove doprinosa za ZO, koji dug na dan 6.11.2023. iznosi ukupno 1.191,13 EUR-a i to za godine 2019., 2020., 2021., 2022. i 2023.

U obrazloženju se navodi da je tijekom postupka nakon razmatranja navoda dužnika i uvažavajući prijedlog PU Sl.Brod kojim je predloženo usvajanje zahtjeva (ispunjeni uvjeti iz čl. 148.st.4.OPZ-a), točnije da bi izvršenje naplate duga dovelo u pitanje osnovne životne potrebe dužnika i članova njezinog kućanstva, pa je slijedom toga zahtjev uvažen.

Dakle, dug za ZO nije više zapreka za primitak stranke u hrvatsko državljanstvo.

Primitak u hrvatsko državljanstvo je pitanje za koje smo se nadali da će se brže i povoljnije rješavati donošenjem Zakona o hrvatskom državljanstvu (NN 102/19, koji je stupio na snagu 1.1.2020.) i to posebice temeljem odredbi čl.5., no, još uvijek je ostao prilično velik broj neriješenih slučajeva zbog isteka roka za podnošenje zahtjeva po spomenutom članku

PGP Sisak ima u radu odnosno prati 20 predmeta stranaka, koji predmeti se odnose na primitak u hrvatsko državljanstvo, bilo naturalizacijom, bilo putem naknadnog upisa u KD RH ili po drugim osnovama.

Zahtjeve za primitak u hrvatsko državljanstvo /u daljnjem tekstu: HD/ sukladno čl. 8 Zakon o hrvatskom državljanstvu – prirođenjem podnijeli su **S.G./14336/ i Z.L./27348/** /supružnici/.

Oboje su tijekom 2023.g. zaprimili zajamčenja tj. biti će primljeni u HD ako budu otpušteni iz državljanstva BiH ili ako dostave dokaz da će dobiti otpust iz dosadašnjeg državljanstva ako budu primljeni u državljanstvo RH, te u vrijeme donošenja rješenje o zahtjevu za primitak u HD i dalje udovoljavaju pretpostavkama iz čl. 8 stavka 1 Zakona o hrvatskom državljanstvu.

U tijeku je otpust iz stranog državljanstva, tj. državljanstva BiH.

Isto tako i naša stranka iz Rijeke, **B.B./23212/** tijekom 2023.g. dobila je zajamčenje za primitak u HD. U postupku primitka u hrvatsko državljanstvo s izdanim zajamčenjem imaju i stranke **M.N./15169/** iz Siska i **M.O./14987/** iz Novske.

Pozitivan primjer iz prakse:

A.N./22469/ i E.N/14630/. iz Čeminca, (Osječko baranjska županija), stranke su izbjeglice iz BiH, u RH ostvarili i pravo na STZB, a stranke su u postupku primitka u hrvatsko državljanstvo. Imali zajamčenje koje je vrijedilo do 10/2022., ali tijekom 10/2022. nije završen postupak otpusta iz BiH državljanstva te je postojala opasnost da stranke postanu apatridi. No, u 11/2022.g. smo saznali da je strankama zapravo

rješenje o otpusti iz BiH državljanstva izdano negdje u 7. i 8/2022, no, Ambasada BiH isto nije na vrijeme javila. Potom smo molili MUP RH da uzme u obzir ove okolnosti i omoguće strankama nastavak postupka primitka u RH državljanstvo. Isto omogućeno te stranke primljene u hrvatsko državljanstvo u 9/2023.g. - PGP Sisak pomogao oko plaćanja pristojbi za isto, kao i oko provedbe cjelokupnog postupka, koji je za stranke kao starije osobe vrlo kompliciran. Stranke su zahtjev za primitak u HD podnijele 2020.g., a isti okončan u 9/2023.g.

Tijekom kolovoza 2023.g. PGP Sisak je sudjelovao na e savjetovanju na temu: Pravilnik o izmjenama i dopunama pravilnika o postupanju prema državljanima trećih zemalja, sa 2 /dva/ komentara koja nisu prihvaćena.

Naša statistika vezana za statusne probleme tijekom 2023:

-broj predmeta privremenog boravka: **55**

-broj predmeta stalnog boravka: **29**

- **Apatridi i osobe u riziku od gubitka državljanstva**

U 2023.g. PGP Sisak je nastavio s provedbom projekta “Prevenција apatridnosti bez državljanstva u Hrvatskoj“. Cilj ovog projekta je spriječiti i smanjiti bez državljanstvo u RH kao i rizike od apatridnosti, pa se kroz provedbu ovog projekta besplatna pravna pomoć pruža svim osobama bez državljanstva ili u riziku od apatridnosti.

Kroz isti projekt u 2023.godini, PGP Sisak je radio s **305** stranaka. PGP je aktivno radio unutar Europske mreže za bezdržavljanstvo (ENS), kao i u okviru Litigacijske grupe ENS-a tijekom cijele 2023.

S predmetima je upoznat UNHCR te Europska mreža za bezdržavljanstvo.

Obzirom da pravna regulativa u RH ne obuhvaća problematiku bezdržavljanstva i u riziku, PGP je sudjelovao u e – savjetovanju te dao komentare na sljedeće propise: Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o postupanju prema državljanima trećih zemalja, sa 2 /dva/ komentara koja nisu prihvaćena.

U okviru ovog programa/projekta posebna pažnja se pridaje Romima, kao socijalno najugroženijoj skupini u društvu te najizloženijoj riziku od bezdržavljanstva ili gubitku državljanstva. Stoga ovaj projekt nastoji, kroz terenske posjete, promotivni materijal, rad na individualnim predmetima, osvijestiti Rome o važnosti reguliranja statusnih prava i osobnih dokumenata u RH.

Tijekom **2023.g.** PGP Sisak je zabilježio i postupao u **423 pravnih predmeta osoba bez državljanstva**, kao i u riziku od gubitka državljanstva, u okviru kojih je pružena pravna pomoć u vezi zastupanja, pisanja različitih podnesaka- **143 podneska**), kontaktiranja i koordiniranja s različitim državnim tijelima i institucijama, pribavljanje različitih dokumenata (**61 različita dokumenata**).

Projekt građanskih prava Sisak provodi projekt TIP: Tolerancija ispred predrasuda financiran od Ministarstva rada, mirovinskog sustava, obitelji i socijalne politike. Projekt ima za cilj pripremiti osobe pod međunarodnom zaštitom za samostalni život u zajednici, kao i doprinijeti povezivanju i stvaranju pozitivnih socijalnih veza te suzbijanju predrasuda u, za njih, novim sredinama. Projekt se provodio od rujna 2021. do kolovoza 2023.g., te je provedba uspješno okončana te su podneseni relevantni izvještaji.

Primjeri iz prakse:

S.S. / 27 699/ iz Rijeke – osoba bez državljanstva

Osoba bez državljanstva. Rođena u Skopju, Republika Sj. Makedonija dana 11.05.1962.god. Roditelji su joj makedonski državljani.

S.S. je izrazila namjeru za podnošenje zahtjeva za odobravanje međ. zaštite I to tijekom svibnja 2023.g.

Od važećih dokumenata ne posjeduje niti jedan dokumenat, sem starog SFRJ pasoša prije 1991. i staru osobnu kartu SRH. U braku je s Demirom Sokoli od 1980.te imaju 5-ero djece, te su djeca RH državljani. Demir Sokoli nalazi se na upravnom sudu reguliranje PB u RH, po opunomoćeniku u osobi odvjetnika A.B.

Zajedno sa suprugom boravila je u Njemačkoj preko 20 godina, te je povratak u RH ostvarila sa suprugom Demir Sokoli tijekom 2021.god. Stranka je iz evidencije državljana Republike Sj.Makedonije brisana tijekom 1977.god., te iz evidencije MUP-a Rh brisana je tijekom 1991.g.

Tijekom listopada PGP Sisak je u Skopju, izvadio novi rodni list stranke.

Kao što smo već u uvodu naveli, stranka je tijekom svibnja 2023.g.izjavila namjeru za podnošenje zahtjeva za azil, 1 PP u Rijeci. Zahtjev je tijekom prosinca podnijela u Prihvatištu za tražitelje azila u Zagreb.

Stranka je dobila iskaznicu za tražitelje azila br. 1018537 u kojoj stoji pod državljanstvo: bez državljanstva. Shodno tomu može ostvariti sva prava - pravo na zdravstvenu zaštitu, boravak u RH, bpp, rad jer je u statusu tražitelja MZ sukladno Zakonu o privremenoj i međ. zaštiti.

Pretpostavka je da će Odluka o azilu biti negativna, jer Srbija i RSM nisu opasne tj. rizične zemlje. Zaprimum negativne odluke o azilu, odluka odmah postaje izvršna te je potrebno pokrenuti Upravni spor i zatražiti istovremeno i odgovorni učinak tužbe.

Ukoliko odluka po zahtjevu za odobravanje azila bude negativna, potrebno je da stranka regulira privremeni boravak u RH sukladno čl. 79 ZOS-a - PB zbog humanitarnih razloga; te po odobrenju istog ishoduje konvencijsku putovnicu za osobe bez državljanstva.

X.K. /23 404/ iz Rijeke - osoba bez državljanstva

Rođ. 16.7.1998. u Zagrebu, RH!!

Upisan u maticu rođenih u MU Maksimir. Osoba bez državljanstva.

Od 2001.g., ima reglirane privremene boravke s povremenim prekidima.

Rješenjem MUP-a, Broj: 511-01-204-UP/I-8757/6-016 od 10.2.2017., odbijen je zahtjev za izdavanje odobrenja za stalni boravak jer nema sredstava za uzdržavanje, zdravstveno osiguranje i putnu ispravu. Na predmetno rješenje uložena je upravna tužba te je u upravnom sporu predmetno rješenje poništeno. Međutim, u ponovljenom postupku stranka ponovno biva odbijen rješenjem MUP-a, Uprava za upravne i inspeksijske poslove, Sektor za upravne poslove, strance i državljanstvo, Broj: 511-01-204-UP/I-8757/18-2016 od dana 9/7/2019 kojim se odbija zahtjev za stalni boravak jer majka Bukurije Bečiri ne ostvaruje plaću u minimalnom iznosu od 3.750,00 kuna koliko je potrebno za stranku, majku i dva brata kao zajedničko kućanstvo. Ovdje je ponovno pokrenut upravni spor. Predmet se vodi kod Upravnog suda u Rijeci, pod brojem UsI-1298/2019. Naš ured je punomoćnik stranke.

Prva rasprava zakazana je za dan 22.1.2020.g. u 10:30 sati.

Živi s majkom Bukurije Bečiri. Nezaposlen.

Zahtjev Xisena Kamera za stalni boravak je okončan na način da je presudom Visokog upravnog suda poništena presuda Upravnog suda u Rijeci i odbijen tužbeni zahtjev za poništenje rješenja Ministarstva unutarnjih poslova Republike Hrvatske te na snazi ostaje rješenje kojim se odbija zahtjev za stalni boravak.

Po službenim informacijama PU Primorsko-goranske županije, majka B.B. upoznata je sa činjenicom da mora X.K. mora regulirati status u RH podnošenjem zahtjeva za izdavanje privremenog boravka u RH.

Tijekom siječnja 2023.g. Xisen Kameri podnosi zahtjev za privremeni boravak u RH .

Tijekom kolovoza 2023.g. Xisen Kameri odobren je privremeni boravak u RH iz humanitarnih razloga, te je valjan do 16.08.2024.god. Izdana mu je i dozvola boravka sa datumom: 07.09.2023.god., te u istoj stoji napomena: rad bez dozvole za boravak i rad. Ističemo da je u dozvoli boravka navedeno državljanstvo:SRB, te sa potvrdom o državljanском statusu Republike Srbije – da nije upisan u knjigu državljana iste, tražit će se ispravak u dozvoli boravka. Ističemo nema nikakvu poveznicu sa Republikom Srbijom jer je isti rođen i živi u Republici Hrvatskoj.

U tijeku je zapošljavanje stranke u Komunalcu d.o.o. Rijeka, na radnom mjestu: čistača.

-S.B./10914/, iz Zagreba- **osoba bez državljanstva**. Rođen je u Slavonskom Brodu. No, nije upisan u maticu rođenih niti RH niti Srbije niti Kosova te nema rodni list.-upisa u MR RH provjerili smo s matičnim uredom Sisak.

Stranka nema reguliran boravak u RH jer nema nikakav identifikacijski dokument.

Stranku je u 8/2022. policija pronašla na Autobusnom kolodvoru u Zagrebu, nije imao nikakve dokumente te određeno napuštanje EGP/RH, rješenjem MUP, na isto uložena upravna tužba u 9/2022.g., a napisan je i zahtjev za odgodu napuštanja RH. O istom zahtjevu doneseno je rješenje MUP, PU Zagrebačke, VIII PP Zagreb od 23.9.2022., kojim se stranci kao osobi bez državljanstva PRODUŽUJE ROK za povratak izrečen rješenjem iste PU od 8.8.2022. za još 60 dana.

Krajem 9/2023. održana rasprava na Upravnom u predmetu radi napuštanja EGP-a te u presudi Upravnog suda u Zagrebu stoji da je stranka dijete iz romske obitelji, nije rođen u bolnici, nije upisan u MR niti u KD, ne posjeduje dokumente, rođen u RH, od rođenja prebiva u RH, jedinu rodbinu ima u RH, s time da sada živi kod brata koji brine o njemu. Stranku se kao osobu bez državljanstva protjeruje iz zemlje s kojom jedinom ima obiteljske veze, u kojoj je rođen i živi te poznaje jezik i životno okruženje.

Prema ocjeni suda MUP pri donošenju rješenja nije uzео u obzir sve relevantne okolnosti, a posebice nisu uzete u obzir odredbe KONVENCIJE o pravnom položaju osoba bez državljanstva od 28.9.1954. i Konvencije o smanjenju slučajeva bez državljanstva od 30.8.1961.g.

Sukladno stranci je omogućen ostanak u RH, no, nužno je da podnese zahtjev za privremeni boravak, a isto će napraviti uz pomoć izjave o identitetu (izjava s fotografijom stranke, a identitet potvrđuju dva svjedoka).

VII. Zaštita starijih osoba i beskućnika

PGP Sisak kontinuirano pruža pravnu pomoć starijim i nemoćnim osobama, kao osobito ranjivoj skupini građana. Prema našim podacima tijekom 2023. pružena je pravna pomoć **za 416 osoba** starijih od 60 godina. Starije osobe nam se obraćaju s raznim pitanjima, a jedno od tih je vezano za ugovore o doživotnom i dosmrtnom uzdržavanju, nekolicina prije sklapanja samih ugovora, a određeni dio i nakon sklapanja jer žele raskinuti ugovore zbog neispunjavanja istih.

Kako nam se nakon izmjena Zakona o socijalnoj skrbi javio znatan broj starijih osoba zbog pitanja stavljanja zabilježbe na imovinu radi korištenja prava na zajamčenu minimalnu naknadu, to smo I tijekom 2023.g. vodili Zagovaračku aktivnost PGP Sisak vezano za diskriminacijsku politiku sustava socijalne skrbi - zabilježba tražbina na nekretninama korisnika socijalne skrbi. Naime, PGP Sisak je bio mišljenja da sam postupak zabilježbe tražbine nije transparentan, da nije dovoljno precizno zakonski definiran te ukazuje na nejednaku praksu postupanja nadležnih Centra za socijalnu skrb. Naime, kod obraćanja naših korisnika i traženja pravnog savjeta vidljiv je strah od gubitka imovine ako postanu korisnici usluga propisanih čl. 239 st. 1. i upravo iz tog straha ne postaju korisnici istih, a nalaze se na rubu siromaštva.

Službeno očitovanje Ministarstva zaprimili smo u travnju 2023.g. u kojem stoji da će izmjene Zakona o socijalnoj skrbi obuhvatiti i izmjene vezane uz zabilježbu na nekretninama.

U lipnju 2023.g. stupile su na snagu Izmjene i dopune Zakona o socijalnoj skrbi gdje u čl. 64 st. 3 stoji: Zabilježbe upisane na temelju rješenja o ostvarivanju pomoći za uzdržavanje, odnosno stalne pomoći i stalnog smještaja u skladu sa Zakonom o socijalnoj skrbi (»Narodne novine«, br. 73/97., 27/01., 59/01., 82/01., 103/03., 44/06. i 79/07.), radi osiguranja povrata iznosa isplaćenih na ime prava na zajamčenu minimalnu naknadu i prava na uslugu smještaja ili boravka u skladu sa Zakonom o socijalnoj skrbi (»Narodne novine«, br. 157/13., 152/14., 99/15., 52/16., 16/17., 130/17., 98/19., 64/20. i 138/20.), radi osiguranja povrata isplaćenih iznosa na ime prava na zajamčenu minimalnu naknadu, uslugu organiziranog stanovanja, uslugu smještaja, osim usluge smještaja u kriznim situacijama te naknade štete u skladu sa Zakonom o socijalnoj skrbi (»Narodne novine«, br. 18/22., 46/22. i 119/22.), brišu se na temelju ovoga Zakona na prijedlog nadležnog državnog odvjetništva bez suglasnosti Ministarstva.

Tijekom 2023.g. PGP Sisak je pokrenuo zagovaračku aktivnost koju smo usmjerili na što nužniju izmjenu Zakona o prebivalištu/ NN 144/12, 158/13, 114/22/ , točnije čl. 6 st. 1 – prijavu prebivališta beskućnika na adresi ustanove socijalne skrbi, točnije Zavoda koje nije mjesto stanovanja beskućnika i gdje isti ne može namiriti potrebu stanovanja.

Tijekom lipnja 2023.g. zaprimljen je odgovor MUP-a vezano za prijavu prebivališta beskućnika, te je iz odgovora razvidno kako nadležno tijelo nema u planu skoro izmjenu Zakona o prebivalištu. Službeni odgovor MUP-a diseminirali smo u nadležne Zavode za socijalni rad, te udruge koje se bave tematikom beskućništva.

Kao pozitivan primjer beskućnika ističemo slučaj S.Š./26925/ iz Rijeke, Prihvatilište za beskućnike „Ruže Sv.Franje“ Rijeka, stranka je državljanin BiH, u RH ima status stranca na privremenom boravku te nema putne isprave. K tome stranka je beskućnik te je smješten u Prihvatilištu za beskućnike u Rijeci.

Stranci radi regliranja prava na starosnu mirovinu potrebno ishodovanje putene isprave BiH, te je PGP Sisak stranci u tome pomogao, kako financijski tako i pružanjem ostale administrativne podrške oko određivanja JMBG BiH. Stranci je izdana nova putna isprava, vrijedi od 2023-2033.g., te stranka može nesmetano nastaviti regulirati privremeni boravak u RH, a potom i stalni, a također i otvoriti račun da bi konačno mogao realizirati isplatu mirovine u RH.

Tijekom 2023.g. Projekt građanskih prava Sisak, u suradnji s Građanskom inicijativom “Moj grad Sisak” provodio je dvogodišnji projekt **STAR**: Stariji trebaju aktivno razmišljati, koji je financiran sredstvima Ministarstva rada, mirovinskog sustava, obitelji i socijalne politike.

Projekt za osnovni cilj ima ublažavanje socijalne isključenosti i uključivanje starijih osoba u život zajednice, kroz kontinuirano i sveobuhvatno informiranje te podizanje razine svijesti o pravima starijih osoba, nasilja u obitelji te općenito nasilja nad starijim osobama te prednostima i manama sklapanja ugovora o dosmrtnom i doživotnom uzdržavanju vezano za ispunjavanje ugovornih obveza, čime će se izravno sprječavati zloupotreba ugovora o dosmrtnom i doživotnom uzdržavanju, a što je vrlo učestalo na našem području. Ako čak i nije jako učestalo, posljedice svakog pojedinačnog slučaja, koliko ih god ima, su jako teške.

Pokrenuli smo inicijativu pri Ministarstvu kojom, između ostalog, zagovaramo promjene u zakonskoj regulativi vezanoj za ugovore o doživotnom i dosmrtnom uzdržavanju, počevši od promjene njihovih naziva da bi starijim osobama bili jasniji; kreiranje registra pružatelja ugovornog uzdržavanja kako bi se u samom početku ugovaranja uzdržavanja moglo procijeniti potencijalnu opasnost za korisnika, ukoliko se npr. ustanovi da pružatelj uzdržavanja potencijalno već ima nekoliko primatelja uzdržavanja, što bi dovelo u pitanje njegovu sposobnost pružanja njege i njenu kvalitetu.

Moramo istaknuti veliki interes starije populacije za institute ugovornog uzdržavanja, te smo tijekom 2023.g. održali 3 interaktivne radionice na temu „Opasnosti Ugovora o doživotnom i dosmrtnom uzdržavanju“; te u prosincu 2023.god. izdali Brošuru „Opasnosti ugovornog uzdržavanja i nasilja nad starijim osobama“

[Brosura-Opasnosti-ugovornog-uzdrzavanja-i-nasilja-nad-starijim-osobama.pdf \(crpsisak.hr\)](https://crpsisak.hr/Brosura-Opasnosti-ugovornog-uzdrzavanja-i-nasilja-nad-starijim-osobama.pdf)

VIII. Tražitelji međunarodne zaštite

PGP Sisak je tijekom 2023. zabilježio kroz razne aktivnosti (radionice, edukacije, pravni savjeti iz područja radnog prava, stambenog zbrinjavanja i sl., na **133** slučaja međunarodne zaštite.

Aktivnosti PGP-a Sisak tijekom 2023.:

-dana 6.9.2023. PGP Sisak održao sastanak u Prihvatnom centru za strance Ježevo-susreli se voditeljem Prihvatnog centra Domagojem Lovrićem, službenikom Dejanom Andračićem, kao i s predstavnicima PU Zagrebačke, Službe za nezakonite migracije Jadrankom Vitas i Miroslavom Horvatom. Iskoristili smo priliku predstaviti naše trenutne aktivnosti s naglaskom na projektu Prevenција bezdržavljanstva u Hrvatskoj.

Razgovarali smo o mogućoj suradnji u budućnosti kao i o trenutnoj situaciji u Prihvatilištu.

-dana 7.9.2023. PGP Sisak održao sastanak u Prihvatilištu za tražitelje azila u Zagrebu (Porin). Sastanak održan s voditeljem prihvatilišta, koji nas je informirao o trenutnim događanjima i aktivnostima u prihvatilištu. Mnogostruko je povećan broj osoba tražitelja azila; u odnosu na prošlu godinu oko 700%. Također je povećan broj dolazaka maloljetnih osoba bez pratnje a najviše osoba koje dolaze su i dalje s područja Afganistana, Čečenije iz Rusije, Irana, Iraka i država u njihovom okruženju. Zapadno-balkanska ruta je druga najfrekventnija ruta kojom migranti dolaze u EU, nakon sredozemne rute.

-dana 15.11.2023.- posjet PU Osječko-baranjskoj, Odjelu za strance

-dana 17.10.2023.g. PGP Sisak sudjelovao u radu Regionalne konferencije- OSCE i UNHCR su, putem svojih predstavništava u Sj. Makedoniji, organizirali jednodnevnu Regionalnu konferenciju s temom – Pristup osobnim dokumentima i sprječavanje bezdržavljanstva u jugoistočnoj Europi. Konferencija je održana 17.10. uz sudjelovanje preko 100 predstavnika međunarodnih organizacija, vlasti i institucija iz država jugoistočne Europe, civilnog društva i medija. To je bila prilika predstaviti naš rad, razmijeniti informacije i uspostaviti (i obnoviti) kontakte s nama važnim sudionicima konferencije. Aktivnim sudjelovanjem, tj. kraćim prezentiranjem našeg rada te u formalnim i neformalnim kontaktima tijekom konferencije predstavio sam ukratko ono što mi radimo, skupa s UNCHR-om ali i drugim dionicima u Hr. na rješavanju bezdržavljanstva u periodu od 2019. godine do danas.

Problemi u okviru zakonodavnog okvira i u praksi slični su u svim državama jugoistočne Europe. Neke države su u prethodnom razdoblju uspjele sistemski riješiti (smanjiti) broj osoba bezdržavljanstva (Crna Gora, Makedonija i Albanija) dok se u Srbiji još radi na smanjenju broja tih osoba. Istaknuo sam probleme s kojima smo mi bili (i još smo uvijek) suočeni u Hrvatskoj, s posebnim naglaskom na potrebu ustanovljavanja jedinstvenog postupka utvrđivanja bezdržavljanškog statusa osobe koja dolazi ili boravi u RH. Prilažem i prezentaciju koju sam koristio za kraće izlaganje u okviru hrvatskog tima (uz predstavnike MUP-a RH; državnog tajnika Ž. Katića i kolegice I. Lučev i K. Franković).

Konferencija je istovremeno poslužila za upoznavanje sa kolegama iz civilnog društva iz drugih država i obnovu kontakata sa parterima s kojima smo prije više surađivali. Ovdje ističem kolege iz Vaših prava BiH; pravnike Danijelu Milešević-Plavšić i Bakira Mrkonju kao i kolegicu Marijanu Luković, izvršnu direktoricu Praxisa u Srbiji. Oni su u zvaničnom dijelu konferencije izrazili potporu nastavku naše suradnje i zahvalnost na našem angažiranju u rješavanju pojedinačnih predmeta, u dijelu koji se odnosi na upravne postupke pred nadležnim tijelima u RH.

Također, ističem i pomoć kolegica iz makedonske delegacije koje su nam omogućile pribavljanje izvoda iz MK rođenih za našu korisnicu S.S. (IT:27699) za koji se u Sj. Makedoniji u redovnom postupku čeka od 3-5 dana.. Tu je bila značajna pomoć kolegice Aleksandre Efremove iz udruge Makedonski mladi pravnici, koja je ovlaštena pružatelj BPP-a u Makedoniji i provedbeni partner UNCHR-a na rješavanju bezdržavljanstva. Htjeli bi inicirati suradnju s nama, prvo kroz zaključenje Memoranduma o

sporazumijevanju koji bi predstavljao osnovu za buduću, konkretnu suradnju i moguće zajedničko angažiranje na provedbi konkretnih aktivnosti u budućnosti. U tom smislu dobra poveznica preko te organizacije je i odjel za državljanstvo, građanska stanja i osobni broj; načelnica odjela Vanga Zikova koja je također izrazila spremnost (u mjeri u kojoj je to moguće) za suradnju u budućnosti.

Preporuke sa konferencije su nastaviti s aktivnostima na umrežavanju, kreiranju novih partnerstava i jačanjem postojećih kako bi se, skupa s UNHCR-om, riješio problem bezdržavljanstva u regiji ili što više pojedinačnih predmeta do kraja 2024. Te aktivnosti podrazumijevaju pojačani rad na pojedinačnim predmetima korisnika BPP-a, zagovaračke aktivnosti, posebno usmjerene na promjene zakonodavnog okvira i bržeg rješavanja upravnih (i sudskih) postupaka radi postizanja općeg cilja.

Linkovi vijesti o konferenciji s interneta:

<https://www.osce.org/chairpersonship/555012>

<https://www.osce.org/hcnm/555516>

<https://mia.mk/en/story/osceunhcr-regional-conference-on-access-to-civil-documentation-and-prevention-of-statelessness-in-southeastern-europe>

<https://twitter.com/oscehcnm>

PGP Sisak kao član Koordinacije za integraciju, održao je dana 19.10.2023.g. sastanak u Zagrebu, prostorijama RCT Zagreb prisustvu 12 nevladinih udruga te javnih tijela, uključujući PGP Sisak.

Fokus Nam je bio na pronalasku modela za što skoriji povratak u Prihvatilište za tražitelje azila u Zagrebu. Naime, prijedlog je da se prvo organizira sastanak u Prihvatilištu za tražitelje azila u Zagrebu, te nastaviti sa tjednim koordinacijama – petkom u 10:00h u prostorijama Porina. Isto tako svaka od organizacija civilnog društva bi navela aktivnosti koje može pružiti vezano za tražitelje MZ i one sa odobrenom zaštitom. U nekom smjeru ide se ka pronalasku nekog prostora kraj Prihvatilišta u Zagrebu, ako odgovor iz Porina bude negativan.

CMS je predstavio pilot praksu osiguravanja usluga usmenog prevođenja u okviru pristupa uslugama u zdravstvu, te imaju formiranu mrežu za pristup zdravstvenim uslugama.

Riječi je bilo o migracijskoj politici, te završetku izgradnje registracijskog centra u općini Krnjak.

VIII. Uvjeti za djelovanje udruga civilnog društva

PGP osjeća posljedice smanjenja sredstava za rad u smislu **nedostataka adekvatnih EU i nacionalnih natječaja**, koji se tiču promocije i zaštite ljudskih prava. Tako PGP Sisak od ulaska RH u EU nije imao niti jedan adekvatan europski projekt.

Naznaka problema je vezano za višegodišnje financiranje **besplatne pravne pomoći**, kojom se PGP prioritetno bavi, a vezano za odobravanje i isplatu sredstava za drugu godinu provedbe 2024.g. koja se vezuje za prolazak godišnjeg izvješća o provedbi primarne pravne pomoći u 2023.g., a koje se dostavlja Ministarstvu pravosuđa i uprave do 31.siječnja tekuće godine.

Relevantni natječaji, koji se objavljuju su sve više birokratizirani, traju beskonačno dugo te ponekad bivaju i suspendirani.

PGP smatra da **institucije koje bi se trebale baviti civilnim društvom** (Nacionalan zaklada za razvoj civilnoga društva, Ured za udruge, Savjet, itd.) uopće ne provode relevantne aktivnosti, već se bave nekim drugim poslovima, a udrugama su nedostupne.

Na vlastitom iskustvu, što se tiče **JLRS**, iste imaju tj. odvajaju za civilno društvo sve manje i manje iznose, koji postaju simbolični pa se postavlja pitanje cijele isplativosti takvog načina financiranja. Npr. PGP od grada Siska nije zaprimio niti 1 euro financijske potpore, a od općine Vojnić 3 000 eura, tako da JLRS

vrlo neznatno i nedovoljno pomažu u financiranju udruga. Isto tako PGP Sisak je na području SMŽ jedini ovlašten pružatelj besplatne pravne pomoći, te financiranje iz sredstava lokalne samouprave trebao bi biti obavezan, a ne kao mogućnost.

Utjecaj Covid krize i posljedice razornog potresa itekako se još uvijek osjećaju u radu PGP Sisak i tijekom 2023. godine. Velik dio aktivnosti PGP Sisak (sastanci, koordinacije) nastavile su se obavljati putem komunikacijskih platformi (Zoom, MT i sl). Osim toga posljedice potresa se osjećaju i u 2023. godini uzimajući u obzir sporost obnove nakon potresa, te sastanci i koordinacije nisu usvojili sastanke uživo u cijelosti.

Sisak, 15.01.2024.

PGP SISAK